Undervisningsbeskrivelse for: 3m da

Fag:	Dansk
Niveau:	A
Institution:	Marie Kruses Skole
Hold:	3m
Termin:	Juni 2014
Uddannelse:	stx
Lærer(e):	Lhp

Forløbsoversigt (29):

1	16.08.11	Introduktion til danskfaget og screening
2	24.08.11	Introduktion til de skønlitterære genrer
3	28.09.11	Forløb om processorienteret skrivning, notatteknik og komma
4	25.10.11	Værklæsning: Jan Guillous "Ondskaben"
5	15.11.11	Mundtlighed
6	29.11.11	Folkeviser og værklæsning: Ravnkel Frøjgodes Saga
7	10.01.12	Folkeeventyr
8	23.01.12	Kronologiforløb
9	05.03.12	Forløb om journalistiske nyhedsgenrer
10	27.03.12	Forløb om skriftlighed og introduktion til Kronik og DHO
11	17.04.12	Romantikken
12	16.08.12	Dokumentar (Medieværk)
13	10.09.12	Essay
14	04.10.12	Skrift- og talesprog
15	29.10.12	Værklæsning: Jeppe på bjerget
16	12.11.12	Argumentationsanalyse og retorik
17	04.01.13	Forfatterskabslæsning: Søren Aabye Kierkegaard
18	31.01.13	Periodelæsning: Det Moderne Gennembrud (selvvalgt værk 1)
19	20.03.13	Skriveværksted
20	03.04.13	Symbolisme
21	01.05.13	Eksistentialisme i moderne litteratur
22	16.08.13	Introduktion til litterære analysemetoder
23	12.09.13	Science fiction
24	24.10.13	Modernismens faser
25	13.11.13	Skriveværksted
26	05.12.13	Postmodernisme: 1990-2000
27	18.02.14	Hiphop under danskfaglig lup
28	03.04.14	De seneste fem års litteratur (selvvalgt værk 2)
29	25.04.14	Repetition

Samlet materialeliste

Litteratur:

1) fra "Krydsfelt": *De skønlitterære genrer*: s78-83

2) fra "Krydsfelt": *Novellen og tilværelsens afgørende øjeblikke*

3) H.C. Andersen og Tom Kristensen: *"Danmark, mit fædreland" og "Det blomstrende slagsmål"*

4) Jan Guillou: *Ondskab*

5) *Det moderne Gennembrud*

6) *Eksistentialisme i moderne litteratur*

7) *Hiphop*

8) *Introduktion til litterære analysemetoder*

9) *Modernismens faser*

10) *Nyere litteratur*

11) *Postmodernisme*

12) *Repetition*

13) *Science Fiction*

14) *Symbolisme*

15) *Søren Aabye Kierkegaard*

16) *Argumentationsanalyse og retorik*

17) *Den episke genre*

18) *Dokumentar*

19) *Essay*

20) *Folkeeventyr*

21) *Folkeviser*

22) *Jeppe på bjerget*

23) *Kronikforløb*

24) *Kronologiforløb*

25) *Mundtlighedsforløb*

26) *Nyhedsgenrer og avisjournalistik*

27) *Procesorienteret skrivning*

28) *Romantikken*

29) *Saga*

30) *Skrift og tale*

31) *Skriftlighed*

Forløb 1: Introduktion til danskfaget og screening

Omfang:	2 lektioner
Start:	16.08.11
Indhold:	Hvad er dansk? Introduktion til danskfaget fra undervisningsministeriets bekendtgørelser, uddybning og vægtning af de tre hovedområder: litteratur, sprog og medier. Klassediskussion: hvad er godt/skidt ved faget dansk? **Introduktion til danskfaget** Sommerset Maughan (1938): "Hr. Ved-Alt" + Tom Kristensen (1920): "Det blomstrende Slagsmaal" Læreplanen for Dansk A stx. (uvm.dk)
Arbejdsformer:	Screening: Test i analysefærdigheder, læseevne og stavning. 1. stil: Portrætinterview. Med udgangspunkt i interview med en klassekammerat fra introturen. Intro til den journalistiske genre (fængende overskrift, rød tråd, faktabokse, sprog). Afleveres 1. sep.
Fokuspunkter:	Introduktion og screening.

Forløb 2: Introduktion til de skønlitterære genrer

Omfang:	8 lektioner
Start:	24.08.11
Indhold:	Introduktion til de skønlitterære genrer: epik, lyrik og drama med hovedvægt på hhv. digte og noveller. Eleverne præsenteres for forskellige lyriske genrer (et bredt udvalg af eksempler fra romantikken til nullerne), samt redskaber til analyse. Inden for den episke genre er fokus lagt på novellen. Spørgsmålene "hvad er en novelle" og "hvad er den analytiske tilgang, når vi læser noveller" afprøves på to forskellige tekster ("Agerhønen" og "Fasaner"), og epikforløbet afsluttes med en komparativ, opsamlende analyse.

	De skønlitterære genrer side 78-83 Side 78-83: fra "Krydsfelt. Grundbog i Dansk" (2010) **Den episke genre** Martin A. Hansen (1947): "Agerhønen" &Helle Helle (1996): "Fasaner" **Den lyriske genre** Emil Aarestrup (1838): "Angst", H.C. Andersen (1850): "Danmark, mit Fædreland", Tom Kristensen (1920): "Det blomstrende Slagsmål", Tove Ditlevsen (1942): "De evige tre", Michael Strunge (1981):"Natmaskinen", Simon Grotrian (1990): "Svaner set gennem tårer" &"Hest på glastag", Jokeren (2003): "Kvinde din" **Novellen og tilværelsens afgørende øjeblikke** side 88 Side 88: fra "Krydsfelt. Grundbog i dansk" (2010)
Arbejdsformer:	Tavleundervisning/ forelæsning. Gruppearbejde (i par og større grupper). Fremlæggelse af to digte.
Fokuspunkter:	At introducere forskellige genrer og vise, hvordan bl.a. sprog, stil, metrik og troper kan optræde forskelligt alt efter digter og periode (Fra Aarestrup til Jokeren). At introducere nærlæsning som metode for lyrikanalyse. At præsentere bibelsk intertekstualitet og vise, hvordan en tekst kan være i intertekstuel dialog med en anden tekst (Agerhønen og Fasaner).

Forløb 3: Forløb om processorienteret skrivning, notatteknik og komma

Omfang:	4 lektioner
Start:	28.09.11
Indhold:	Et forløb om processorienteret skrivning, der skal munde ud i en lille analyseopgave. Vi arbejder med skriveprocesserne tænkeskrivning og formidlingsskrivning, herunder øvelser i brainstorm, mind map og disposition (indledning og konklusion). Målet er at forberede eleverne på genren "Litterær artikel", samt træne dem i, hvordan man skriver opgaver i gymnasiet. Som afslutning på skriftlighedsforløbet gennemgås og afprøves forskellige former for notatteknikker, herunder hurtigskrivning. Eleverne får et minikursus i de gældende kommaregler anno 2011, der suppleres med øvelser fra Dansk Sprognævns hjemmeside. **Procesorienteret skrivning** Links: Dansk Sprognævn (dsn.dk), Notatteknik (studiepol.phmetropol.dk), Komma (studieportalen.dk). Analysemodel til epik Tekst om tænkeskrivning og formidlingsskrivning. Analyseobjekt: "Stien" af Preben Major Sørensen (1994)
Arbejdsformer:	Tavleundervisning, gruppearbejde, individuelle skrivefaser, feedback og coaching. Skriveøvelse: analyse af "Stien" af Preben Major Sørensen (13/10)
Fokuspunkter:	At introducere eleverne for kravene til skriftlige opgaver i gymnasiet. At udvikle og træne deres analytiske evner, samt deres skriftlige kompetencer. På mikroniveau. Sprog: komma, sætningsopbygning og stavning. På makroniveau. Indhold og produkt: disponering af stof, analyse og fortolkning, rød tråd: indledning og konklusion, flow og overgange.

Forløb 4: Værklæsning: Jan Guillous "Ondskaben"

Omfang:	4 lektioner
Start:	25.10.11
Indhold:	Værkgennemgang af Jan Guillous *Ondskaben*, suppleret med tekster fra psykologien om begrebet "ondskab".

	Ondskab Filmen *Boy A* (2007) "Fire former for ondskab" af Lars Svendsen "Hvad er ondskab?" (fra "Psykologi og socialpsykologi" af P. Nielsen) "Ondskab - medfødt eller tillært?" (fra "Ondskabens psykologi" af R. Kuschel) *Ondskaben* af Jan Guillou 1981
Arbejdsformer:	Tavleundervisning, gruppearbejde, mundtlig fremlæggelse i grupper. Øvelse i litterær artikel til 9/12: analyse og fortolkning af "Alt er tilladt" af Anders Bodelsen (1965)
Fokuspunkter:	Værkanalyse af roman. Begrebet "ondskab" belyst ud fra forskellige vinkler, bl.a. psykologiens definition, samt filmen "Boy A". Selvbiografi, samfundskritik og humanisme. Mundtlig fremlæggelse.

Forløb 5: Mundtlighed

Omfang:	2 lektioner
Start:	15.11.11
Indhold:	Forløb om mundtlig fremstilling, retorik og argumentation. Øvelse: 1-2 minutters individuelt elevoplæg: En oplevelse, der har gjort indtryk. **Mundtlighedsforløb** Om logos, ethos og pathos (fra *Ud med sproget* af Helle Borup 2007) Uddrag af *At tale* af Annelise Buhl Staunstrup (2008)
Arbejdsformer:	Tavleundervisning, individuelle elevoplæg.
Fokuspunkter:	Tilegnelse af redskaber til mundtlig fremstilling. Retorik og argumentation: logos, ethos og pathos. Øvelse: kort mundtligt oplæg, hvor eleverne giver hinanden konstruktiv kritik.

Forløb 6: Folkeviser og værklæsning: Ravnkel Frøjgodes Saga

Omfang:	4 lektioner
Start:	29.11.11
Indhold:	Oldtid og middelalder: Læsning af saga, tryllevise og riddervise. **Folkeviser** Gennemgang af den psykoanalytiske metode og Freuds personlighedsmodel. Om folkeviser, trylleviser og ridderviser (s. 11-18 i "Fra runer til graffiti") "Ebbe Skammelsøn""Germand Gladensvend" **Saga** "Island og islændingesagaerne" (i "Fra runer til graffiti" s. 9-11) Powerpointpræsentation af sagagenren, samt kort sagahistorisk oversigt. VÆRKLÆSNING: *Ravnkel Frøjgodes saga*
Arbejdsformer:	Tavlegennemgang, pararbejde og gruppearbejde.
Fokuspunkter:	Litteraturhistorisk oversigt: oldtid og middelalder. Genrekarakteristiska: saga og folkeviser (tryllevise og riddervise). Psykoanalyse.

Forløb 7: Folkeeventyr

Omfang:	2 lektioner
Start:	10.01.12
Indhold:	Opsamling på middelalderen: Læsning af folkeeventyr.

	Folkeeventyr Analyseredskaber til eventyr, psykoanalyse og aktantmodellen. "Prinds Hvidbjørn" "Rødhætte" "Tornerose"
Arbejdsformer:	Pararbejde, tavlegennemgang og matrixgruppearbejde. Litterær artikel: "Tornerose" til 3/2 2012.
Fokuspunkter:	Genrekarakteristika: Folkeventyr (Trylleeventyr) og generelle eventyrtræk. Opsamling på perioden middelalder (som overgang til kronologiforløb) og psykoanalyse som metode (der skal anvendes i Litterær Artikel). Perspektivering til folkeviser og sagaer.

Forløb 8: Kronologiforløb

Omfang:	5 lektioner
Start:	23.01.12
Indhold:	Introduktion til fem litteraturhistoriske perioder og læsning af centrale litterære værker: Barok, opslysningstid, romantik, det moderne gennembrud og det folkelige gennembrud. **Kronologiforløb** BAROK: Thomas Kingo (1681): "Keed af Verden, og Kier ad Himmelen", "Fra runer til graffiti" s. 32-40. Tekst om litteraturhistorie og receptionsæstetik. OPLYSNING: Ludvig Holberg, (1741): "Potuanernes Statsforfatning", kap. 7 i "Niels Klims underjordiske reise", "Fra runer til graffiti" s. 45-49 &49-50. Sproget.dk. ROMANTIK: Adam Oehlenschläger (1805): "Christi Fødsel"fra digtkredsen "Jesu Christi Gientagne Liv i den Aarlige Natur", 1805, "Fra runer til graffiti" s. 70-79. DET MODERNE GENNEMBRUD: Henrik Pontoppidan (1894): "Ørneflugt", "Fra runer til graffiti" s. 109-114. DET FOLKELIGE GENNEMBRUD: Jeppe Aakjær (1909): "Tyendesang" . Om det folkelige gennembrud (s. 196-201 i "Litteraturhåndbogen").

Arbejdsformer:	Tavlegennemgang, pararbejde, gruppearbejde, fremlæggelser og klassediskussion. AFSLUTNING PÅ FORLØB: Prøve uden hjælpemidler. Tip en 13'er om de forskellige perioder.
Fokuspunkter:	At skabe kronologisk overblik og sammenhæng: Introduktion til litteraturhistorie og litteraturhistorisk læsning af tekster. Eleverne skal præsenteres for overordnede sammenhængende historiske udviklingsforløb (i faget historie) og møde eksempler på litterære værker fra centrale perioder. Problemstillinger: hvordan præger de samfundsmæssige forhold skønlitteraturen, og i hvilken grad præger skønlitteraturen de samfundsmæssige forhold? Hvilke værdier, menneskesyn og strømninger er fremherskende i de forskellige perioder (-ismer). Målet er at opbygge et skelet, der skal bygges videre på i de to fag.

Forløb 9: Forløb om journalistiske nyhedsgenrer

Omfang:	4 lektioner
Start:	05.03.12
Indhold:	Forløb om journalistiske nyhedsgenrer med særlig fokus på nyhedsdækning og reportage. **Nyhedsgenrer og avisjournalistik** Gonzoreportage af Morten Sabroe i Politiken d. 26/11 2006: "Kalder Don Ø, kalder Don Ø..." Reportage fra Libyen: "Det er ikke sikkert for jer her" i Information d. 21/3 2011. Om nyhedskriterier, nyhedstrekanten og genrer s. 11-15 &18-22 i "Journalistikkens nyheder" af Stig Hjarvard (2011). Om aviser og nyhedsgenrer s. 83-86 i "At omgås tekster" (2000). Dagens nyheder fra pol.dk, berlingske.dk, dr.dk, o.lin. Dagens udgave af Jyllands Posten, Ekstra Bladet, Berlingske Tidende, BT, Information og Politiken fra valgdagen september 2011. Om reportage i "Skrivespor 2", 2009, s. 62-73
Arbejdsformer:	Tavlegennemgang, pararbejde, gruppearbejde.

	Skriveøvelse: Reportage (3 elevtimer) til 16/2 2012.
Fokuspunkter:	At introducere eleverne til mediedelen i danskfaget, som der vil blive bygget videre på de næste tre år. At give eleverne indblik i de grundlæggende begreber inden for avisgenrer og nyhedsjournalistik. At analysere reportager ud fra brug af fiktions- og faktakoder. At træne skriftlighed og journalistiske skriveværktøjer ved selvstændig skriveøvelse: Skriv din egen reportage.

Forløb 10: Forløb om skriftlighed og introduktion til Kronik og DHO

Omfang:	3 lektioner
Start:	27.03.12
Indhold:	Introduktion til den skriftlige prøvegenre Kronik og Dansk-Historieopgaven. Procesorienteret skrivning og gennemgang af sproglige værktøjer. **DHO** Introduktion til Dansk-Historieopgaven: progression i de akademiske opgaver på MKS, Den akademiske opgave: struktur og formelle krav, Guide til Danskopgave: indhold og formalia. **Kronikforløb** s. 38 og 51-54 i "Litterær Artikel, Kronik og Essay" 2009 Systime: "Kronikken" Debatindlæg på Gaffa.dk (22.03.2012): "X Factor skaber kunstneriske øjeblikke, men kunstneren må skabe sig selv" s. 112-115 i "Litterær Artikel, Kronik og Essay" 2009 Systime: "Hvordan skriver man sprogligt korrekt?"
Arbejdsformer:	Tavlegennemgang og pararbejde. Individuelt arbejde med Kronikgenren: Debatindlæg om X Factor. Aflevering til d. 20/4 (Genafleveres d. 3/5).
Fokuspunkter:	Præsentation af de skriftlige prøvegenrer. Procesorienteret skrivning: Førskrivefasen (problemstilling og analyse),

	dispositionsfasen (strukturering af opgaven), skrivefasen og redigeringsfasen (korrektur ud fra "værktøjskassen": Hvordan skriver man sprogligt korrekt?")

Forløb 11: Romantikken

Omfang:	4 lektioner
Start:	17.04.12
Indhold:	Litteratuhistorisk forløb om perioden romantikken med læsning af værker, der repræsenterer forskellige former for romantiske strømninger. **Nationalromantik** Grundtvig (1824): "De levendes land" Den Danske Salmebog Online -Noter + litteratursiden.dk Danmarksbilleder fra perioden **Nyplatonisme** s. 70-74 i "Fra runer til graffiti" Schack von Staffeldt (1804): "Indvielsen" **Universalromantik** Adam Oehlenschläger (1803): "Guldhornene" Per Vers: "Guldhornene" (rap) i Skønlitteratur på P1+ s. 74-79 i "Fra runer til graffiti" H.C. Andersen (1850): "Klokken" Caspar David Friedrich (1818): "Vandreren over tågehavet"
Arbejdsformer:	Tavlegennemgang, gruppearbejde og minifremlæggelser. Billedanalyse: Ppt. om romantikkens kunstmalere. Øvelse i at tegne, hvilke stemninger der udtrykkes i digtet "Indvielsen".
Fokuspunkter:	Litterær analyse af genrene: Digt, Eventyr og Salme. Litteraturhistorisk læsning af, hvordan tidens strømninger afspejler sig i de udvalgte værker.

Forløb 12: Dokumentar (Medieværk)

Omfang:	5 lektioner
Start:	16.08.12
Indhold:	

	Forløb om dokumentarfilm med henblik på bl.a. fiktions- og faktakoder, dokumentarfilmens genrer og virkemidler. Analyseobjekt: Janus Metz: *Armadillo* (2010), medieværk Eksempler på dokumentarer (trailors): "Bidt af hajer", Den Blå Planet (2010), "Bowling for Columbine" (2002), "Dømt til behandling" (1997), "JFK" (1991), "Man on wire" (2008), "Rejsen på ophavet" (2004) og "AFR" (2007). Teori: Stig Hjarvard: "Fire dokumentaristiske grundgenrer" fra "Medie.dk" (2010) Horsbøl og Harboe: "At analysere levende billeder" fra "Den iscenesatte virkelighed" (2004) Skema over fakta- og fiktionskoder i spillefilm Artikel fra information: "Mediefolk hvidvasker Armadillo" (2010) Kronik: Peter Schepelern: "Hvad er sandhed?"
Arbejdsformer:	Tavleundervisning, filmklip, projektarbejde, ppt.fremvisning og fremlæggelser.
Fokuspunkter:	At analysere levende billeder, filmiske virkemidler, fiktions- og faktakoder, dokumentargenrer, gruppearbejde og mundtlige fremlæggelser.

Forløb 13: Essay

Omfang:	2 lektioner
Start:	10.09.12
Indhold:	Introduktion til den skriftlige prøvegenre essay. Essay fra Weekendavisen: Karl Ove Knausgård: "Mit fædreland" (2011) Annette Hauer og Birgitte Munk: "Hvad er et essay" og "Skriveprocessens faser" fra "Litterær artikel, kronik og essay" (2008). Skriftlig aflevering og genaflevering d. 14/9 og 5/10.
Arbejdsformer:	

	Klassedialog, individuelt arbejde, skriveøvelser.
Fokuspunkter:	Essaygenrens karakteristika, skriveprocessens faser: førskrivefasen, dispositionsfasen og skrivefasen.

Forløb 14: Skrift- og talesprog

Omfang:	3 lektioner
Start:	04.10.12
Indhold:	Et forløb om sprogets yderpunkter, skrift- og talesprog. Baggrund: Dansk sproghistorie (http://dialekt.ku.dk/sproghistorie/) Ppt. om skrift og tale (kilder: "Dansk sprog. En grundbog" (1996) af Henrik G. Jacobsen og Peder Skyum-Nielsen &"Det sproglige i dansk" af Peter Heller Lützen. Oversigtsark: Analytisk og syntetisk sprog &"Sprog og identitet" Analyseobjekter: Talesprog og lovtekster: ("Anders og Sebastian snakker om musik", "Bekendtgørelse af lov om hunde", "Gruppesamtale i dansk folkeskole") I forbindelse med aflevering af den skriftlige stilegenre, kronik: Artikler: "Lad os tage en dyb sproglig indånding", Berlingske 25/7 2011, "Fællesskabet afhænger af sproget", JP 25/2 2011
Arbejdsformer:	Tavlegennemgang, pararbejde, klassediskussion, mindmaps, skriftlig aflevering af kronik.
Fokuspunkter:	Det danske sprogs udvikling og historie.Kendskab til de to genrer, skrift- og talesprog. Analytisk og syntetisk sprog, gruppesamtaler, lovtekster, mundtlige og skriftlige kendetegn.

Forløb 15: Værklæsning: Jeppe på bjerget

Omfang:	5 lektioner
Start:	29.10.12

Indhold:	Værk: *Jeppe paa Bjerget* af Ludvig Holberg (1722) Baggrundsstof: Litteraturens veje (i-bog): "Holbergs komedier", "Den grovkornede karnivalisme", "Drama" (leksionartikel), "Oplysnisning og følsomhed". Ppt. om oplysningstiden (Kilder: "Hovedsporet", "Litteraturens veje" og "Fra runer til graffitti"). Film: *Jeppe paa Bjerget*, instr. Kasper Rostrup, Nordisk Film 1981.
Arbejdsformer:	Læreroplæg, projektarbejde: elevfremlæggelser, individuelt arbejde: skriveøvelse.
Fokuspunkter:	Periodelæsning (oplysningstid), biografisk læsning (Holberg), drama- og komediegenren, analyse og fortolkning, træning i mundtlig og skriftlig formidling.

Forløb 16: Argumentationsanalyse og retorik

Omfang:	6 lektioner
Start:	12.11.12
Indhold:	Et forløb om argumentationsanalytiske redskaber og retoriske virkemidler. Teori: Toulmins argumentationsmodel, de retoriske appelformer og Ciceros pentagram fra *Ud med sproget. Grundbog i retorik for gymnasiet og HF* af Helle Borup, Frydenlung 2007 (af kap. 2, 4, 5). "Analyse og vurdering af manusskrifter". Tekster og øvelser: fra Barbara Illums bog om argumentation. Filmklip: eks. på logos, etos og patos. Aflevering af kronik om det danske sprogs betydning: Artikler: "Rosenbånd eller rettighed?", Pia Quist i Weekendavisen 15/10 2010 &"Vor moders mål er vort hjertesprog", Kirsten Sarauw i KD 3/12 2010. (dette forløb var optakt til AT-forløb på tre moduler om Nationalisme og national

	identitet, argumentationsanalyse og retorisk analyse af politiske tekster og taler).
Arbejdsformer:	Læreroplæg, klassediskussion, gruppearbejde, individult arbejde, elevfremførelse af taler om selvvalgt emne.
Fokuspunkter:	Toulmins argumentationsmodel, Ciceros pentagram, logos, etos, patos, politisk argumentation.

Forløb 17: Forfatterskabslæsning: Søren Aabye Kierkegaard

Omfang:	5 lektioner
Start:	04.01.13
Indhold:	Læsning af udvalgte tekster fra Søren Kierkegaards pseudonyme og religiøse forfatterskab. **Tekster:** Af ***Enten-Eller*** **(**1843): "Diapsalmata", "Forførerens Dagbog", "Ligevægten mellem det Æstethiske og Ethiske i Personlighedens Udarbejdelse". Af ***Opbyggelige Taler i forskjellig Aand*** **(**1847): "Hvad vi lære af Lilierne paa Marken og af Himlens Fugle". **Baggrund:** Ppt. om Søren Aabye Kierkegaard og stadielæren (kilder: Litteraturens Veje, Politikens Filosofileksikon m.fl.). Artikel fra politiken: "Kierkegaard er en kur mod overfladiskhed" 3/1 2013. Litteraturens Veje: "Romantismen".
Arbejdsformer:	Læreroplæg, tavlegennemgang, gruppearbejde, pararbejde, individuelt arbejde.
Fokuspunkter:	Forfatterskabslæsning, idehistorie, eksistentialisme, stadielære, romantisme.

Forløb 18: Periodelæsning: Det Moderne Gennembrud (selvvalgt værk 1)

Omfang:	8 lektioner
Start:	31.01.13
Indhold:	Litteraturhistorisk læsning af værker fra Det Moderne Gennembrud.

Tekster:

Georg Brandes (1871): af "Indledningsforelæsning" til Hovedstrømninger i det 19de Aarhundredes Literatur.

Charles Darwin (1871): af "Menneskets Afstamning".

Henrik Pontoppidan (1898-1904): af *Lykke-Per*.

J. P. Jacobsen (1879): "To Verdener".

Herman Bang (1880): "Foran Alteret".

August Strindberg (1890): "Den Starkare".

Henrik Ibsen (1881): af *Gengangere*.

Selvvalgte værker:

Amalie Skram (1895): *På Sct. Jørgen* (Alexander Juul Nielsen, Asbjørn Elle Schmidt og Martin Kargaard Gjelstrup)

Henrik Pontoppidan (1887): *Fra hytterne* (Asger Kjeldsen, Sebastian Larsson, Christian Alexander Olsen og Rasmus Brammer)

Henrik Pontoppidan (1898-1904): *Lykke-Per* (Casper Claudinger og Jakob Knudsen)

Herman Bang (1896): *Ludvigsbakke* (Helene Swartz og Caroline Alexa Rydahl)

Herman Bang (1886): *Ved vejen* (Jakob Lodberg, Berti Ömer Kesmez, Sibel Celik og Mathias Fleig Mortensen)

I. P. Jacobsen (1882): *Mogens og andre noveller* (Morten Ryberg Wahlgren, Frederik Espenhain, Mads Haagen Vestergaard og Johann Grøndahl)

Henrik Ibsen (1884): *Vildanden* (Johan Friberg, Mikkel Aaby Kruse og Christian Jacobsen)

Baggrund:

Litteraturens Veje (i-bog):

	"Kampen for demokrati", "En litterær revolution", "Romantisk efterklang" og "Brandes og det europæiske perspektiv", "Æstetisk naturalisme: J.P. Jacobsen". Ppt. om Det Moderne Gennembrud (Kilder: Fra runer til graffitti, Litteraturens Veje, Denstoredanske.dk) Selvvalgte værker fra perioden Stil om DMG
Arbejdsformer:	Læreroplæg, pararbejde, individuelt arbejde, læsning af selvvalgt værk, gruppearbejde om selvvalgte værker, fremlæggelser (opponent/vurdering af hinandens fremlæggelser), skriveøvelse, mind map: opsamling af perioden.
Fokuspunkter:	Litteraturhistorisk læsning, tidstypiske træk i værker, analyse og fortolkning, biografier, naturalisme (Darwin), impressionisme (Bang), problemer under debat (Brandes).

Forløb 19: Skriveværksted

Omfang:	1 lektioner
Start:	20.03.13
Indhold:	Skriveværksted som optakt til næste stil og den kommende årsprøve i skriftlig dansk. Kompendium med info om og eks. på de tre stilegenrer. (Kilde: "Litterær artikel, kronik og essay. De skriftlige prøvegenrer i dansk". Hauer, Munk m.fl. Systime 2008).
Arbejdsformer:	Læreroplæg og individuelt arbejde.
Fokuspunkter:	Fokus på skriftlighed, arbejde med skrivning ud fra skriveprocessens fire faser.

Forløb 20: Symbolisme

Omfang:	2 lektioner
Start:	03.04.13
Indhold:	Et lille forløb om symbolismen, som overgang mellem Det moderne gennembrud og Modernismen. **Tekster:** Sophus Claussen (1899): "I en Frugthave".

	Johannes Jørgensen (1894): "Bekendelse". **Baggrund:** Litteraturens Veje (i-bog): 9.Symbolismen: "Elfenbenstårn eller kirketårn?", "Vejen til Gud: Johannes Jørgensen". Ppt. om symbolisme. Dr 2 dokumentar: 1800-tallet på vrangen (8:8).
Arbejdsformer:	Læreroplæg, pararbejde, gruppearbejde, klassediskussion.
Fokuspunkter:	Litteraturhistorisk view (det moderne gennembrud -romantik -modernisme), lyrikanalyse: nærlæsning, billedsprog og allusioner.

Forløb 21: Eksistentialisme i moderne litteratur

Omfang:	5 lektioner
Start:	01.05.13
Indhold:	Et forløb om eksistentialisme i moderne litteratur fra 1906-1985. **Tekster:** "Paa Memphis Station" og "Det røde Træ" af Johannes V. Jensen (1906) "Fribytter" af Tom Kristensen (1920) "Høstgildet" af Martin A. Hansen (1947) "Nultime" af Klaus Rifbjerg (1960) "Hullet" af Peter Seeberg (1962) "Jeg er levende" af Søren Ulrik Thomsen (1981) "Natmaskinen" af Michael Strunge (1981)

	Baggrund: Uddrag af "Udsat - en bog om eksistentialisme" af Lütken og Fibiger (2002) "Foran Loven" af Franz Kafka (1914/1919) Uddrag af "Sisyfos-myten" af Albert Camus (1942) Uddrag af "Eksistentialisme er humanisme" af Jean Paul Satre (1946) "Jeg er levende" af Jørgen Leth om Søren Ulrik Thomsen (1999) "19.juni 1983, 25 år. København" af Michael Strunge (1884) Litteraturens Veje (i-bog): "Ekspressionisme -en subjektiv kunst". Læreroplæg: "Polariteter og dialektik i Martin A. Hansens "Agerhønen": Heretica, værkorienterede betragninger og Martin A. Hansens forbindelse til Søren Kierkegaard.
Arbejdsformer:	Skiftende elevoplæg som introduktion til og gennemgang af hver tekst derefter følgende klassediskussion.
Fokuspunkter:	At arbejde med den moderne litteratur ud fra eksistentialismens grundtanker. At introducere og nuancere forståelsen af begreber som fremmedgørelse, angst, eksistens, essens og væren og diskutere litteraturens/kunstens funktion i moderne tid.

Forløb 22: Introduktion til litterære analysemetoder

Omfang:	2 lektioner
Start:	16.08.13
Indhold:	Et kort forløb om analysemetoder i danskfaget med fokus på metoderne: biografisk, nykritisk, ideologikritisk/socialhistorisk, strukturalistisk og psykoanalytisk metode. **Tekster:**

	"Tepotten" af H.C. Andersen (1862) En af følgende tekster vælges til litterær artikel med fokus på analysemetoder: "Tilgiv at jeg ser dine knogler før kødet", Søren Ulrik Thomsen (1996) eller "Når englene flyver" Naja Marie Aidt (1993). **Baggrund:** "At læse litteratur" og "At analysere litteratur", s. 9-31 i *Litteraturens Veje (*2. udgave 2004-2011) "Metoder i danskfaget", s. 25-30 i *AT-håndbogen* (2009)
Arbejdsformer:	Læreroplæg, gruppearbejde og fremlæggelser. Individuelt arbejde: litterær artikel med fokus på analysemetoder.
Fokuspunkter:	At gøre eleverne i stand til at reflektere over den humanistiske metode til forskel fra fx naturvidenskab og at forstå princippet i og beherske forskellige læsemetoder både til brug i danskfaget og i AT-sammenhæng.

Forløb 23: Science fiction

Omfang:	6 lektioner
Start:	12.09.13
Indhold:	Et forløb om science fiction i film, samt nye og gamle værker. **Tekster:** (film) *A Space Odyssey* af Stanley Kubrick (1968) af *Frankenstein* (s. 173-180) af Mary Shelley (1818) "Mnemosynes børn" af Svend Åge Madsen (1990) **Baggrund:** "Science fiction" s. 522-523 i *Litteraturens Veje* (2. udgave 2004-2011)

	Kronik: "Rumrejsen 2001. En misforstået film" i Fyens Stifttidende (7/3 2008) Analyseark til kunstbilleder (*Kilder: textanalyse.dk og Billedkunst af Henrik Scheel Andersen og Ole Laursen (2006))* Artikel på scienfiction.dk: "Svend Åge Madsen" (Marts 1997)
Arbejdsformer:	Læreroplæg, ppt., matrixgruppearbejde, gruppearbejde, fremlæggelser, evaluering: quiz og byt (CL).
Fokuspunkter:	At introducere litteratur og film, der omhandler naturvidenskabelige temaer og ideologier (da det er en naturvidenskabelig klasse). At træne analyseredskaber til film, billeder og litteratur, samt elevernes evne til at fremlægge/ give og modtage feedback.

Forløb 24: Modernismens faser

Omfang:	6 lektioner
Start:	24.10.13
Indhold:	Et forløb om modernismens faser med fokus på systemdigtning og firserlyrik. **Tekster:** "Aarhundredet" af Emil Bönnelycke (1918) Uddrag af *det* (1969) og *alfabet* (1988) af Inger Christensen "Digtet digtet digtet" og "Udenfor" (1966) af Per Højholt "Drømmens faner" og "Den hæslige by" af Michael Strunge (1981) Uddrag af *City Slang* af Søren Ulrik Thomsen (1981) ("Siden sidst", "Kunne min skrift, "Angsten") **Baggrund:** Dokumentar: *Cikaderne findes* af Jytte Rex (1998) Om Inger Christensen s. 355-357 i *Litteraturens Veje* (2. udg. 2004-2011)

	"Attituderelativisme" og "Konkretisme" leksikonartikel bagerst i *Litteraturens Veje* (2. udg. 2004-2011) Kompendium om Modernisme og Strunge (med udgangspunkt i *Gads litteraturleksikon* og *Litteraturens Veje*) Lærerproduceret pt. om firserlyrik
Arbejdsformer:	Læreroplæg, gruppearbejde, klassediskussion, individuelt arbejde og pararbejde.
Fokuspunkter:	At demonstrere, hvordan det 20. århundredes litterature strømninger kan inddeles i faser (og problematisere det) med udgangspunkt i modernismebegrebet, at knytte an til tidligere forløb, og frem mod kommende forløb om postmodernisme og nyere litteratur.

Forløb 25: Skriveværksted

Omfang:	1 lektioner
Start:	13.11.13
Indhold:	Digitalt skriveværksted om det skriftlige arbejde i dansk. **Tekster:** Eksamenssæt, Dansk A-niveau fra 13/5 2008 **Links**: sproget.dk, krydsfelt.gyldendal.dk, undervisningsvideoer om de tre stilegenrer og komma på youtube.com. **Baggrund**: Om skriveprocessens faser fra *Litterær artikel, kronik og essay* (Hauer &Munk 2008-2009)
Arbejdsformer:	Læreroplæg, individuel vejledning, pararbejde og individuelt arbejde.
Fokuspunkter:	At træne det skriftlige arbejde i dansk og introducere digitale værktøjer til hjælp. At lade hver enkelt elev få mulighed for at fordybe sig i det, de har behov for.

Forløb 26: Postmodernisme: 1990-2000

Omfang:	7 lektioner
Start:	05.12.13
Indhold:	Et forløb om Postmodernistiske strømninger i dansk litteratur og medier fra 1990 til 2000. **Tekster**: (film) *Pulp Fiction* af Quentin Tarantino (1994) "En stol for lidt" af Helle Helle (1993) "Polterabend" af Jan Sonnergaard (1997) "Jeg civiliserer mig om morgenen" af Kirsten Hamann (1992) af "Fiske i livets flod" af Merete Pryds Helle (2000) Klip fra *Casper og Mandrilaftalen* og *Lex og Klatten* **Baggrund**: "Postmodernisme" s. 512-513 i *Litteraturens Veje* Kompendium med tekster fra *Nyeste tid* af Vibeke Blaksteen (2003) m.fl. Artikel i Berlingske: "Hit med humoren" (2003) **Fremlæggelser med fokus på postmodernismens strømninger**: Det realistiske, det minimalistiske, det metalitterære, det psykologiske og det mytiske.
Arbejdsformer:	Læreroplæg og elevfremlæggelser om og efterfølgende klassediskussion af de enkelte tekster og strømninger.
Fokuspunkter:	Forløbet fokuserer på postmodernismen, som den forekommer i 1990'ernes litteratur og medier. Forløbet arbejder primært med postmodernismens stil og æstetik og begreber som minimalisme, metafiktion, pastiche, parodi, ironi, intertekstualitet m.fl. Herudfra diskuteres også postmodernismens livssyn; fx identitet som noget, det enkelte menneske selv skaber, meningstab som mulighedsfelt og i det hele taget

	den ironiske distance over for den meningsløshed, som optog eksistentialisterne i modernismen.

Forløb 27: Hiphop under danskfaglig lup

Omfang:	8 lektioner
Start:	18.02.14
Indhold:	Et forløb med fokus på sproglig analyse af raptekster. **Tekster:** "Black Power" af Per Vers (2005) "Kvinde din" af Jokeren (2003) "Jokerens rap til debatten om kvindesyn" (2004) "Tabukompagner" af Suspekt (2007) "Ve' Du Ha' Svar?" af Kongehuset (2008) Youtubeklip: MC fight night 2013 (dokumentar) *Kidd Life* af Andreas Johnson (2012) **Baggrund**: Lærerproduceret ppt. om dansk hiphops historie Uddrag af *Det´ sprog til et beat* af Jan Aasbjerg Petersen (2010) Værktøjskasse til hiphop: Analysemodeller og skemaer til: flow, rim, rappens koder og ordspil, Lars Bukdahls "Løgmodel", analysemodel til raptekster Artikel i information: "Ord der dræber" (2013) Fællestime på Marie Kruse:

	Besøg af rapperen Per Vers
Arbejdsformer:	Tavlegennemgang, læreroplæg, ppt., klassediskussion, gruppearbejde, rapbattledyst (eleverne skriver egen raptekst og dyster mod hinanden).
Fokuspunkter:	Et forløb med fokus på sproglig analyse af raptekster: rim, flow og billedsprog, semantiske sammenhænge, ordlege, hiphop som sprogsociologisk fænomen, argumentationsanalyse og intertekstualitet.

Forløb 28: De seneste fem års litteratur (selvvalgt værk 2)

Omfang:	6 lektioner
Start:	03.04.14
Indhold:	Et forløb om tendenser i nyere litteratur. **Tekster**: Uddrag af *Min lillebror* af Christel Wiinblad (2008) Peter Adolfsen: http://enmillionhistorier.dk Klovn: *Jarlens død* (2006) "Luderdigt" af Asta Olivia Nordenhof + http://jegheddermitnavnmedversaler.blogspot.dk <u>Selvvalgte værker:</u> *Borgerkrigen i Danmark 2018-2025* af Kasper Colling Nielsen (2013) (Berti Ômer Kesmez) *Tusmørkeundere* af Sjón (2010) (Christian Jacobsen) *Knud den store* af Hanne Vibeke Holst (2013) (Helene Swartz) *Mit venskab med Jesus Kristus* af Lars Husum (2008) (Rasmus Brammer) *Glitch* af Peter Dreyer (2011) (Jakob Lodberg) *Jeg er en hær* af Lars Husum (2010) (Mikkel Aaby Kruse)

	Føtexsøen af Lone Aburas (2009) (Caroline Alexa Rydahl) Bombaygryde af Jens Blendstrup (2010) (Martin Kargaard Gjelstrup) *Eksil* af Jakob Ejersbo (2009) (Johann David Grøndahl) *Den svære toer* af Lone Aburas (2011) (Asger Kjeldsen) *Dette burde skrives i nutid* af Helle Helle (2011) (Alexander Juul Nielsen) *Trækfuglens kompas* af Pia Tafdrup (2010) (Casper Claudinger) *Suveræn* af Claus Beck-Nielsen (2008) (Jakob Knudsen) *Da tiden holdt op* af Göran Sahlberg (2008) (Christian Alexander Olsen) *Stormen i 99'* af Kristian Bang Foss (2008) (Mathias Fleig Mortensen) *Hvad er det nu det hedder* af Jørgen Leth (2011) (Asbjørn Elle Schmidt) *De næste 5000 dage* af Amalie Smith (2010) (Frederik Espenhein) *Havet er en scene* af Ursula Andkjær Olsen (2008) (Sibel Celik) *Vi er da voksne mennesker* af Anna Friis (2011) (Mads Haagen Vestergaard) *Den lukkede* af Lene Toscano (2013) (Sebastian Larsson) *Poesibog* af Naja Marie Aidt (2008) (Morten Ryberg Wahlgreen) *Jævnet med jorden* af Mette Moestrup (2009) (Johan Friberg Sørensen) **Baggrund**: Lærerproduceret ppt. med uddrag fra: Foredrag ved Anne-Marie Mai: tendenser i nyere litteratur på Dr 2: http://www.dr.dk/DR2/Danskernes+akademi/Kultur___Sprog/Tendenser_+i_den_nyere_danske_litteratur.htm Interview med Jon Helt Haarder om performativ

	biografisme:http://www.dr.dk/TV/se/ordkraft/ordkraft-performativ-biografisme-i-litteraturen#!/20:38 Artikel i Politiken: "Forfatter siger endeligt farvel til sin lillebror" (2009) Den 11. time med Mikael Bertelsen: Christel Wiinblad Artikel fra videnskab.dk: "Klovn-trend breder sig på film og TV" (2010) Artikel om Asta Olivia Nordenhof fra information: "Hun gør det private politisk" (2014) Hjemmeside: http://www.koldingbib.dk/inspiration/temaer/nyere-danske-forfattere-tendenser-litteraturen-00erne <u>Stil om Yahya Hassan</u> Valgfrit emne (litterær artikel, kronik og essay): "Barndom" (2013) Artikel fra Politiken: "Jeg er fucking vred på mine forældres generation" (2013) Artikel fra Politiken: "Jeg er vred fordi det er for sent. Vi tabte alle" (2013)
Arbejdsformer:	Læreroplæg, klassediskussion, individuelt arbejde med selvvalgt værk, fremlæggelse i grupper og korte præsentationer for klassen.
Fokuspunkter:	At afdække tendenser i nyere dansk litteratur ud fra Anne-Marie Mais fire felter: læseren, traditionen, andre kunstarter og medier, samt det biografiske og det faktiske. At lade eleverne arbejde med selvvalgte værker inden for de seneste fem år.

Forløb 29: Repetition

Omfang:	3 lektioner
Start:	25.04.14
Indhold:	Repetition af litteratur, sprog og medier. **Tekst**:

	"Hosekræmmeren" af St. St. Blicher (1829) **Baggrundstekst**: s. 158-161 om Blicher i *Litteraturens Veje* Undervisningsbeskrivelser Analysemodeller til sprog, litteratur og medier Kompendium til de tre skriftlige genrer i dansk
Arbejdsformer:	Ppt., tavlegennemgang, læreroplæg, prøveeksamen (af læst tekst), gruppearbejde, individuelt arbejde.
Fokuspunkter:	At repetere litteraturhistorie, litterær analyse, sproglig analyse og analyse af medietekster.